

ЗУЄВА **Альона**
Борисівна,
*Інститут професійно-
технічної освіти НАПН
України*

МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ТЕХНІКІВ-МЕХАНІКІВ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

Для того, щоб забезпечити професійну підготовку техніків-механіків АПВ необхідними змістом, методами, засобами навчання, потрібно спочатку змоделювати процес формування професійного мислення, чітко описати його структуру.

У «Словнику іншомовних слів» поняття «модель» розкривається як «схема для пояснення якогось предмета, явища або процесу в природі і суспільстві». Ми погоджуємось із визначенням педагогічної моделі, яке знаходимо у роботах В.В. Ягупова: «модель – це знакова система, за допомогою якої можна відтворити дидактичний процес як предмет дослідження, показати в цілісності його структуру, функціонування й зберегти цю цілісність на всіх етапах дослідження».

Під моделлю формування професійного мислення майбутніх техніків-механіків агропромислового виробництва ми розуміємо описову характеристику педагогічного процесу, в якій сукупність педагогічних умов, завдань, принципів спрямована на формування професійного мислення із врахуванням основних етапів, методики формування та критеріїв і показників його оцінювання у вищих аграрних навчальних закладах I-II рівня акредитації.

Модель формування професійного мислення майбутніх техніків-механіків аграрної галузі керується професійно-кваліфікаційними вимогами до техніків-механіків АПВ, вимогами освітньо-кваліфікаційної

характеристики майбутніх техніків-механіків аграрної галузі та структурою їх професійного мислення.

Загальні професійні вимоги до підготовки передбачають формування знань, вмінь, навичок, елементів професійного мислення, які зможуть забезпечити виконання майбутнім техніком-механіком АПВ усіх функцій професійної діяльності.

Вимоги за ОКХ та за ОПП передбачають, що випускник технік-механік АПВ має володіти загальними фаховими функціями та комплексом професійних функцій.

Наступним в моделі формування професійного мислення є блок, в якому описується структура та складові професійного мислення майбутніх техніків-механіків АПВ.

Необхідно визначити мету моделі формування професійного мислення. За П.Г. Лузаном, «мета – уявлення суб'єкта про продукт, який задовольняє потребу». Метою нашої моделі є досягнення сформованості професійного мислення техніків-механіків АПВ.

Для реалізації поставленої мети необхідно вирішити навчально-виховні завдання, які орієнтовані на вмотивоване, усвідомлене засвоєння студентами основних дій та операцій професійного мислення і навичок його застосування.

При цьому необхідно дотримуватись принципів професійної педагогіки: послідовності; доступності; системності; наочності; зв'язку теорії та практики; фундаментальності; науковості; проблемності; інноваційності; комп'ютеризації; індивідуального підходу в навчанні; професійної спрямованості та ін.

Етапи формування професійного мислення майбутніх техніків-механіків АПВ визначаються рівнями та етапами формування професійних знань, вмінь, навичок.

Перший етап формування професійного мислення майбутніх техніків-механіків АПВ відбувається на рівні розпізнання студентом навчального

матеріалу і його відтворення без розуміння. Формується розпізнавання, аналогія, найпростіші форми аналізу та синтезу інформації.

Другий етап формування професійного мислення відбувається на рівні відтворення навчального матеріалу без глибокого розуміння. На відміну від попереднього рівня, на цьому рівні формуються вміння аналізу, синтезу, порівняння, класифікації.

Третій етап формування професійного мислення відбувається на рівні усвідомленого відтворення навчального матеріалу із його розумінням. Мислення характеризується вмінням систематизації та узагальнення інформації, організації та планування дій, самоконтролю та рефлексії, творчості.

Четвертий етап формування професійного мислення відбувається на рівні ефективного використання системних загальних, професійних та спеціальних знань для самостійного виконання завдань в стандартних і нестандартних ситуаціях.

Професійна підготовка, під час якої формується професійне мислення, містить теоретичну і практичну складові, які забезпечують набуття вмінь та навичок застосування професійних мисленнєвих дій та операцій. Ці завдання виконуються за умови суб'єкт – суб'єктної взаємодії між викладачами і студентами.

Для досягнення кінцевого результату моделі необхідне виконання педагогічних умов: оновлення цілей, завдань, принципів, структури, змісту професійного мислення майбутніх техніків-механіків; моделювання процесу формування професійного мислення майбутніх техніків-механіків агропромислового виробництва; впровадження методики формування професійного мислення майбутніх техніків-механіків у процесі професійної підготовки.

Кінцевим результатом моделі є сформованість професійного мислення майбутніх техніків-механіків агропромислового виробництва.